

Gebruik Sportvelden

onder

Winterse
Omstandigheden

in de gemeente Westland

**Gebruik Kunstgras-,
Asfalt- en Natuurgrasvelden
onder winterse omstandigheden
in de gemeente Westland**

Versie december 2013

Voorwoord

Voor u liggen de regels voor het gebruik van kunstgras, natuurgras- en asfaltvelden onder winterse omstandigheden.

De regels zijn opgesteld om de gebruikers van de velden een handleiding te geven wanneer de verschillende soorten velden wel en niet gebruikt mogen worden onder winterse omstandigheden.

Tijdens het opstellen van de regels is er overleg geweest met FevoWest (Federatie Voetbalverenigingen Westland) die vanuit de voetbalverenigingen input leverde voor het opstellen van deze regels. Ook is gebruik gemaakt van de productinformatie van de verschillende kunstgrasproducenten omtrent het gebruik van kunstgrasvelden onder winterse omstandigheden.

Door het toepassen van deze regels zullen de speleigenschappen van de velden, zeker de kunstgrasvelden, langer gewaarborgd blijven.

M.A. Valstar
Gemeente Westland
Specialist Vastgoedbeheer Sportparken en Zwembaden

Inhoudsopgave

Samenvatting:	5
1. Inleiding.....	6
2. Kunstgrasvelden	7
2.1 Bevroren veld.	7
2.2 Besneeuwd veld.....	8
2.3 Besneeuwd veld sneeuwrij maken.....	9
2.4 IJzel.....	10
2.5 Dooi.....	11
3. Natuurvelden	12
3.1 Berijpte velden (wit uitgeslagen velden).....	12
3.2 Besneeuwde velden	12
3.3 Bevroren velden.....	12
3.4 Beijzelde velden	12
3.5 Opdooi velden	12
3.6 Natuurgrastrainingsvelden	12
4. Hockey-, korfbal- en handbalvelden.	13
4.1 Asfaltvelden	13
5. Vragen.....	14

samenvatting:

Gemeente Westland wil door het geven van deze regels de verenigingen helpen in de keuze om wel of niet gebruik te maken van met name de kunstgrasvelden onder de huidige winterse omstandigheden. Ook het gebruik van de asfalt- en natuurgrasvelden zal aan de orde komen.

Velden die bevroren en/of besneeuwd zijn verliezen hun sporttechnische eigenschappen of de ondergrond nu natuurgras of kunstgras is. De velden worden harder, gladder en kunnen blessures opleveren bij de gebruikers.

Door het gebruik in een besneeuwde periode uitstellen zullen de kunstgrasvelden eerder bespeelbaar zijn en zal het veld langer meegaan.

De verschillende sportbonden hebben ook richtlijnen uitgegeven waaronder de wedstrijden van een desbetreffende bond gespeeld mogen worden. Wij wijzen u erop dat deze richtlijnen ondergeschikt zijn aan de regels van de gemeente Westland voor het gebruik van kunstgrasvelden tijdens winterse omstandigheden.

1. Inleiding

Binnen de gemeente Westland is nu ruim 10 jaar ervaring met het gebruik en onderhoud van kunstgrasvelden. De afgelopen jaren was de combinatie van een winter, zoals van nu, en kunstgrasvelden er niet (niet in deze mate) en kon iedere vereniging zonder problemen gebruik maken van kunstgrasvelden zonder zich zorgen te maken over bevriezen, sneeuw en dooi.

Nu zijn de omstandigheden anders, meer winters met sneeuw en strengere vorst, en komen er veel vragen over wat mag wel en niet.

Daarom heeft Gemeente Westland besloten om regels op te stellen over hoe kunstgrasvelden, voor voetbal, korfbal en hockey te gebruiken onder winterse omstandigheden.

De regels zijn tot stand gekomen door gesprekken met deskundigen van bedrijven die kunstgrasvelden aanleggen zoals o.a. Fieldturf Benelux, Arcadis, Ceelen, Oranjewoud en Grontmij. De adviezen die in de gebruiksvoorschriften staan van de diverse aangelegde kunstgrasvelden zijn meegenomen in de totstandkoming van deze regels.

De gebruikerservaring met asfalt- en natuurgrasvelden is natuurlijk ruim binnen de gemeente Westland. Door de komst van kunstgras wordt er ook meer gevraagd van natuurgras kijkend naar de kwaliteit. De regels geven ook aan wat een vereniging wel en niet kan doen op de natuurvelden. Voor de asfaltvelden ligt het gebruik wat simpeler dan natuur- en/of kunstgras maar ook bij deze velden wordt even stilgestaan.

2. Kunstgrasvelden

De marktpartijen hebben vooral in de beginperiode van de verkoop van kunstgrasvelden aangegeven dat de kunstgrasvelden altijd gebruikt konden worden. In praktijk blijkt, ook kijkende naar de garantievoorwaarden, dat gebruik niet altijd is toegestaan.

In de volgende subhoofdstukken zullen wij aangeven per winterse omstandigheid of u een kunstgrasveld mag gebruiken en wat de effecten zijn van het gebruik tijdens die omstandigheid.

2.1 Bevroren veld.

Berijpt en bevroren veld.

Dit veld ligt voor een deel in de schaduw en voor een deel in de zon. Van een deel van het veld zijn de vezels van de mat berijpt. Het veld zal met aanhoudende vorst hard zijn omdat in ieder geval de zand-infillaag (zandlaagje tussen de vezels van de mat) en de rubber-infillaag bevroren zijn. Met aanhoudende vorst kan ook de funderingslaag gaan bevroren.

Gebruik en effecten op het veld:

- Het veld zal geen schade oplopen wanneer het wordt gebruikt.

Effecten op gebruikers:

- Het veld zal hard zijn doordat het bevroren kan zijn. Van de energierestitutie zal weinig te merken zijn.
- Het veld zal glad zijn. Dit komt omdat de vezels van de mat onder de rijp kunnen zitten en de rubber infillaag bevroren is. Er is geen grip meer in het rubber. De gebruikers lopen op de rubberinfill.
- Grote kans op blessures.

Bevroren rubberinfill.

Streng vorst.

Bij temperaturen beneden de -10 graden Celsius wordt het afgeraden het kunstgrasveld te gebruiken.

2.2 Besneeuwd veld.

Dit veld is volledig besneeuwd. Na dagen van vorst voorafgaand aan sneeuw zal het veld ook hard zijn omdat in ieder geval de zand-infilllaag (zandlaagje tussen de vezels van de mat) en de rubber-infilllaag bevroren zijn.

Met aanhoudende vorst kan ook de funderingslaag gaan bevriezen.

Besneeuwd veld.

Gebruik en effecten op het veld:

Het gebruiken van een besneeuwd veld, ook bij licht besneeuwde velden, zal in eerste instantie geen schade aan het veld toebrengen. Het gebruik heeft wel vervolgeffecten.

Het gebruiken van een besneeuwd veld krijgt vervolgeffecten in de vorm van: sneeuw die tussen de vezels en in het rubberinfill wordt getrapt. Bij dooi zal het langer duren voordat de hal, sneeuw en ijs weg zijn omdat het diep tussen de vezels in zit. Er ontstaan ijsschollen doordat de sneeuw wordt samengeperst door er over te lopen. Deze ijsschollen zullen er langer over doen om weg te dooien.

Bij aanhoudende vorst zullen deze ijsschollen, richels en randen sneeuw bevriezen en hard worden.

Door temperatuurschommelingen zal door gedeeltelijk dooien van de sneeuwlaag en weer bevriezen ervan ijsvorming optreden. Deze ijsvorming gaat vastzitten op de vezels die bij betreding beschadigd kunnen worden.

Effecten op gebruikers:

- Het veld zal hard zijn doordat het bevroren kan zijn. Van de energierestitutie zal weinig te merken zijn.
- Het veld zal glad zijn door de sneeuw die er op ligt.
- Wanneer het veld in besneeuwde toestand een keer gebruikt is zullen de achterblijvende sporen kunnen bevriezen en scherpe harde randen en ongelijkheden achterlaten.
- Grote kans op blessures.

Het vervolggebruik kan, zoals gezegd, wel schade aan de mat veroorzaken doordat de vertrapte sneeuw aan de vezels kan gaan bevriezen en vastzitten. Wordt er dan tegen aan geschopt, dan schopt men ook de vezels van de mat los of kapot.

Tevens is er een zeer grote kans op blessures.

Besneeuwde kunstgrasvelden mogen niet gebruikt worden zolang de sneeuw op het veld aanwezig is.

2.3 Besneeuwd veld sneeuwvrij maken.

Niet de juiste manier!!

Als een kunstgrasveld besneeuwd is en het is nodig het te gebruiken dan is het beter het veld eerst sneeuwvrij te maken.

Het is niet verstandig om dit met een machine te doen en de sneeuw met b.v. een sneeuwschuif van het veld te duwen. De naden van de verschillende banen komen met deze werkwijze onder druk te staan en kunnen loslaten als er grote hoeveelheden sneeuw voor de schuif komen te liggen. Ook de vezels van de mat kunnen beschadigd raken.

Met een driehoeksborstel, die normaal gebruikt wordt voor het borstelen van de mat, de sneeuw verwijderen is ook geen juiste manier.

De sneeuw wordt voor een deel in de rubberlaag gemengd en met de sneeuw die op een dergelijke manier aan de kant wordt gewerkt wordt ook het nodige rubberinfill materiaal verplaatst.

Het veld ontdooit hierdoor ook langzamer.

Alle vormen van mechanisch sneeuw ruimen zoals b.v. door rolbezems zijn ook af te raden i.v.m. schade aan de vezels.

De beste manier is het in handkracht te doen en het via lichte tractie de sneeuw van het veld te rijden. Deze werkzaamheden mogen alleen overleg met de gemeente Westland worden uitgevoerd door een professioneel bedrijf.

Het gebruik van een "blaasfrees" is het beste en de inzet hiervan ook in overleg met gemeente Westland.

De kosten voor ruimen van sneeuw komen indien er toestemming is van de gemeente Westland voor rekening van de huurder.

Het sneeuwruimen mag alleen in overleg met de gemeente Westland team Vastgoed, afdeling Planontwikkeling of team Sport afdeling IBOR worden uitgevoerd.

Het sneeuwruimen van kunstgrasvelden is een maatregel die alleen in uiterste noodzaak of in bijzondere gevallen mag worden toegepast gezien de kans op schade aan de mat.

Wanneer besloten wordt sneeuw te ruimen van een veld moet dat gebeuren door een PROFESSIONEEL BEDRIJF om de kans op schade aan de mat zo klein mogelijk te houden. De kosten komen voor rekening van de huurder.

2.4 IJzel.

Het veld mag niet gebruikt worden totdat de ijzel laag geheel verdwenen is!

Gebruik en effecten op het veld:

De vezels van de mat zijn omhuld met een ijslaag van de ijzel. De vezels zitten min of meer aan elkaar gevoren en zullen beschadigd raken bij betreding.

Effecten op gebruikers:

- Het veld zal zeer glad zijn.
- Wanneer het veld ook nog bevroren is dan zal het veld hard zijn.
(Zie onder bevroren veld).
- Heel grote kans op blessures.

2.5 Dooi.

Dooi.

Wanneer de dooi intreedt nadat de velden bevroren zijn geweest is er kans op opdooi van het veld. Die kans is nog meer aanwezig als de velden ook nog besneeuwd zijn geweest.

Opdooi is het niet weg kunnen van smeltwater doordat de hal diep in het veld zit. De bevroren zand en rubber infilllaag vormen dan een ondoordringbare laag omdat het nog bevroren is waardoor het dooiwater niet weg kan zakken. Het water kan dan in plassen op het veld blijven staan en eventueel nog weer bevriezen.

Het veld mag niet gebruikt worden tot het geheel ontdooit is!

Gebruik en effecten op het veld:

Het veld zal beschadigd raken doordat er water, sneeuwresten en bevroren zand en rubberinfillmateriaal door elkaar gemengd gaan worden door de aanwezigheid van water wat niet weg kan zakken. De vezels van de mat die eventueel nog bevroren zijn door resten sneeuw en ijs kunnen losgetrapt worden.

Effecten op gebruikers:

- Het veld zal plasvorming hebben doordat het dooiwater niet door kan zakken. Daardoor zal het veld, in zijn geheel of op bepaalde plaatsen, in combinatie met de resten sneeuw en ijs zeer glad kunnen zijn.
- Heel grote kans op blessures.

Het veld kan gedeeltelijk in de schaduw liggen van beplantingen of gebouwen. Dit betekent dat een gedeelte van een veld er langer over doet om te ontdooien.

3. Natuurvelden

In dit hoofdstuk wordt aangegeven wat is toegestaan op de natuurvelden onder winterse omstandigheden. Aan de verenigingen eveneens het verzoek om tijdens natte omstandigheden voorzichtig met de velden om te gaan omdat in deze periode de schade in het najaar/winterseizoen nagenoeg niet meer zal herstellen.

3.1 Berijpte velden (wit uitgeslagen velden)

Wanneer de velden berijpt zijn (veelal in de ochtend) dan is bespeling van het veld niet toegestaan (bespeling leidt direct tot grassterfte).

3.2 Besneeuwde velden

Het gebruik van natuurgraswedstrijdsvelden is dan **niet** toegestaan wanneer er sneeuw op de velden aanwezig is. Wanneer de velden dan wel gebruikt worden wordt de sneeuwlaag vast getrapt en zal er een ijslaag ontstaan. Deze ijslaag werkt zeer vertragend op de dooi en het weer in gebruik nemen van het veld na afloop van de vorstperiode.

3.3 Bevroren velden

Wanneer de velden zijn bevroren dan is bespeling van de wedstrijdsvelden **niet** mogelijk.

Indien er wel bespeling is van dergelijke velden zal er grassterfte plaatsvinden met als gevolg het verdwijnen van de grasmat. Dit kan later in het seizoen leiden tot meer afkeuringen. Door de afwezigheid van de grasmat zal er namelijk eerder verzadiging van vocht optreden (de toplaag wordt eerder en blijft ook veel langer nat).

3.4 Beijzelde velden

Wanneer de velden bedekt zijn met ijzel dan is bespeling van het veld niet toegestaan. Betreding leidt namelijk direct tot grassterfte.

3.5 Opdooi velden

Wanneer de dooi intreedt, is betreden van het veld niet toegestaan. Doordat het vocht in de bovenlaag niet weg kan zakken door de vorst laag wordt de grasmat instabiel en kan er bij betreding grote schade worden toegebracht.

3.6 Natuurgrastrainingsvelden

Anders ligt het bij het gebruik van natuurgrastrainingsvelden (alleen voor gebruik van trainingen en hier worden geen KNVB-wedstrijden op gespeeld). Wanneer deze bevroren zijn is gebruik toegestaan. Ook als er sneeuw op de velden ligt mogen de trainingsvelden gebruikt worden.

Het gebruik van dergelijke velden is wel op eigen risico en de gemeente Westland is niet aansprakelijk voor enig blessureleed en/of de gevolgen daarvan.

U mag trainingsvelden gebruiken om voetbalactiviteiten op te houden wanneer deze bevroren zijn en eventueel met sneeuw zijn bedekt. Het gebruik is op eigen risico.

4. Hockey-, korfbal- en handbalvelden.

De regels voor het gebruik van kunstgrasvelden voor hockey, korfbal en handbal wijken niet veel af van de regels die voor de voetbal kunstgrasvelden gelden en wij verwijzen u voor het gebruik van de kunstgrasvelden naar hoofdstuk 2.

Kortweg komt het hierop neer:

- Sneeuw op het veld; er mag niet op gespeeld worden. Door het betreden wordt de sneeuw samengedrukt en zal ter plaatse op het veldoppervlak ijsvorming ontstaan waarin de vezels van de kunststofmat vastgevroren raken. Wanneer onder dergelijke omstandigheden wordt gespeeld en daardoor de sneeuwlaag over een groot oppervlak van het speelveld wordt geplet(=samengedrukt) zal deze niet meer kunnen worden verwijderd en zal het bij invallende dooi ook langer duren voordat de samengedrukte sneeuwijsplakken zijn weggesmolten en het veld weer bespeelbaar is.
- (Droge) Vorst; er kan dan op een veld gespeeld worden zonder dat de vezel daar schade van ondervindt. Het kan wel zo zijn dat het gevaarlijk is om op een dergelijk veld te spelen a.g.v. gladheid, de verantwoordelijkheid ligt hiervoor bij de club. Bij vorst moet je kijken of het veld niet te glad is en of de bal geen rare onverwachte bewegingen maakt;
- Dooi; Wachten tot het dooiwater geheel is weggezakt

4.1 Asfaltvelden

Naast de kunstgrasvelden voor handbal zijn er ook asfaltvelden voor het handbal. De velden kunnen onder de winterse omstandigheden gebruikt worden maar wij willen u er wel op wijzen dat de gladheid van de velden onder deze omstandigheden gevaarlijke situaties kunnen opleveren. De gebruiker van het veld is verantwoordelijk of het gebruik van het veld verantwoord is.

5. Vragen

Mocht u naar aanleiding van het lezen van de regels vragen hebben dan kunt u deze per email stellen. Het emailadres waaraan u u vragen kunt richten is

sportparkbeheer@gemeentewestland.nl.

Wanneer u dringende vragen heeft dan kunt u de volgende personen telefonische bereiken:

- J. Berkhout, Coördinator Begraafplaatsen en Sportparken tel.nr. 06-20006485
- M.A. Valstar, Specialist Vastgoedbeheer Sportparken en Zwembaden tel.nr. 06-55703689